

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznik w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach	2,65 "
Na pocztę, już z odnośnikiem	2,89 "
Kwartalnik w ekspedycji	7,65 "
Na pocztę, już z odnośnikiem	8,87 "

Strajki i inne wypadki swalniają Wydawnictwo a dostarczanie numerów bez zwrotu cześci kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lin. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańsk te same koszty w guldencach. Rozmowa i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie lokalnej. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Czwartek: Makarego
Piątek: Daniela i Genowefy

CHOJNICE, piątek dnia 3 stycznia 1930 r.

Słońca wschód 8.12 zachód 15.55
Księżycy wschód 10.14 zach. 18.7

Koniec legendy

Lista nowego gabinetu profesora Bartla w zupełności potwierdziła przewidywania tych wszystkich, którzy zgóry już nie przypuszczali możliwości jakichkolwiek zasadniczych zmian w składzie rządu i na przedłużające się nienormalnie narady nad skompletowaniem nowego zespołu ministrów spoglądali spokojnie oczyma ludzi, nie oczekujących rewelacji. Od początku przesilenia było rzeczą jasną, że powstający obecnie rząd profes. Bartla będzie mógł tylko okazać się jedną jeszcze nową odmianą „rządów pomajowych“, zachowującą wszystkie ich znamiona najbardziej charakterystyczne, najistotniejsze.

Tem nie mniej pod jednym względem dokonywana się teraz zmiana rządu jest zdarzeniem, które w niemałym stopniu powinno przyczynić się do wyjaśnienia położenia politycznego w kraju. Oto powrót do władzy prof. Bartla ostatecznie kładzie kres legendzie o tzw. „faszysmie pułkownikowskim“, o „monarchizmie“, czy jakimś „neonacjonalizmie piłsudczyków“ i wiązaniem z tem przez niektóre grupy polityczne przewidywaniom i nadziejom. I z obecnego, całkowitego bankructwa tej legendy opinia społeczeństwa musi wreszcie jaknajdokładniej zdać sobie sprawę.

Walka z sejmem, tak gwałtownie podjęta i prowadzona przez „obóz pomajowy“ była powodem, że wielu ludzi widziało czy też chciało widzieć w „sanacji“ jedną z odmian potężnego europejskiego prądu reakcji przeciwko tzw. demo-liberalizmowi, przeciwko błędnemu, anarchizującym zasadom ustrojowym wieku 19-go, oraz „nie naruszalnym“ rzekomo ideom, pozostawionym w spadku przez Wielką Rewolucję Francuską. Nie spostrzegano, że wystąpienia „sanacji“ przeciwko sejmowi były nie krytyką parlamentarizmu, ale obrzucaniem go obelgami, krytykować bowiem trzeba zawsze z jakiegoś określonego punktu widzenia, innymi słowami trzeba posiadać własny, jasno sprecyzowany pogląd, aże by móc poddać krytyce cudzy, gdy tymczasem namyślać, naubliżać można nawet nie posiadając żadnej określonej myśli własnej, ot tak, poprostu ażeby tylko użyć sobie trochę, dać folię nerwom albo temperamentowi. I na to też nie zwrócono dostatecznej uwagi, że **główne źródło nienawiści „sanacji“ do Sejmu stanowi przysługujący mu obowiązek nadzoru nad gospodarką finansową rządu**, że największym jedynym właściwie kamieniem obraży było dla niej w tym wypadku — prawo kontroli. Wszak naczelnym hasłem głoszonym przez osobę najbardziej dla całego „oboza pomajowego“ miarodajną, był nieznany zupełnie najkrańcowszemu nawet krytykom parlamentarnym postulat — „luzów budżetowych“.

Ci, co ludzi się, i ci, którzy dla różnych praktycznych rachub udawali że się ludzą, iż stosunek obozu „sanacyjnego“ do Sejmu jest wyrazem i wynikiem walki z ideologią demo-liberalną przez dwa zgóra lata pokrzepiali siebie i swoich zwolenników legendą o „pułkownikach“, którzy „dojdą do władzy i zmienią ustrój“, nie rachując się z demo-liberalnymi przesadami. Ale w końcu „pułkownicy“ stanęli u steru i nie byli zdolni żadnej, najmniejszej nawet zmiany ustroju przeprowadzić. Po kilkumiesięcznym wycofaniu się z życia politycznego powrócił prof. Bartel i znowu stanął z ekierką i kielnią w rękę, gotowy podobno umacniać rysujące się ściany gmachu „współpracy z Sejmem“. Czyż jest ktoś jeszcze, kto powrót pana Bartla po p. Świtalskim komentować może jako naturalne, logiczne ogniwo rozwojowe konsekwentnie, z nieugiętą planowością wprowadzonego w życie, przemyślanego do końca programu wielkiej reformy?

Polska i Europa cała — jak już zaznaczyliśmy w numerze noworocznym — przechodzi niewątpliwie przez głęboko bardzo sięgający kryzys ustrojowy, który rozszerza się i którego końca by najmniej jeszcze nie widać. Ale epizod, jakim w

Długi i emerytury

Na spłatę długów przewiduje się w nowym budżecie sumę 296.842.620 zł.

W porównaniu z innymi latami wygląda to następująco:

1926-7 wydatki rzeczywiste	149.078.000
1927-8 budżet	145.070.000
wydatki rzeczywiste	186.613.000
1928-9 preliminarz	231.224.000
wydatki rzeczywiste	228.053.000
1929-30 preliminarz	247.311.000
1930-1 preliminarz	296.843.000

W porównaniu z pierwszym rokiem rządów pomajowych tj. 1926-7 wzrost wynosi — 98 proc.

Jak widzimy, pożyczki mają tę ujemną stronę że — trzeba je zwracać. Z sumy 296.842.620 zł. przeznaczają się na długi wewnętrzne 44.418.220 zł na zewnętrzne 248.227.868 zł. W tem na spłaty kapitału długów wewnętrznych 19.979.121 zł., zewnętrznych 95.696.722 zł. Na spłatę odsetek 26.429.129 zł. i 151.639.146 zł.

Na emerytury preliminarz p. Matuszewski

127.000.000 zł. Warto i tu przyjrzeć się ewolucjom tej części budżetu pod rządami pomajowemi:

1926-7 wydatki rzeczywiste	71.331.000 zł.
1927-8 budżet	82.013.000
wydatki rzeczywiste	102.358.000
1928-9 preliminarz	103.839.000
wydatki rzeczywiste	122.704.000
1929-30 preliminarz	107.700.000
1930-1 preliminarz	127.000.000

Od roku 1926-7 wzrost o 78 procent!

Rzeczywiste wydatki, jak uczy doświadczenie innych lat, będą znacznie wyższe.

Powody tak nagłego wzrostu wydatków na emerytury są powszechnie znane. Dużo mówi jeszcze następujące zestawienie:

	1926-7	1930-1
emerytury cywilne:	55.721.000	94.191.000
emerytury wojskowe:	13.172.000	29.249.000

Gdy emerytury cywilne wzrosły o 69 procent, to wojskowe aż o 122 procent. Od kilku lat padła epidemia na młodych oficerów, czyniąca ich masowo niezdolnymi do dalszej służby.

Budżet w Senacie.

Senacka komisja skarbowo - budżetowa dokonała rozdziału referatów budżetowych. Referaty objęli senatorowie:

generalny i min. skarbu — s. Szarski (BB);
Prezydent Rzplitej, Sejm i Senat, NIKP, oraz prezydjum rady ministrów — s. Kłuszyńska (PPS) MSZ — s. Głiwic (BB);
MSWojsk. — s. Gaszyński (BB.);
MSWewn. i min. rolnictwa — Boguszewski (BB);
min. sprawiedliwości — s. Makarewicz (ChD)
min. przemysłu i handlu — s. Głabiński (Kl. Narod.)
min. oświaty i robót publ. — s. Dąbski (BB)
min. reform rolnych — s. Izyski (Wyzwl.);
min. poczty i tel. — s. Sokołowski (PPS.);
min. pracy — s. Peplowski (NPR.);
emerytury, renty i długi państwowe — s. Zaglenczyzn (BB.);
przedsiębiorstwa — s. Januszewski (Wyzwl.)
monopole — s. Dawidsohn (Kl. Żyd.)

Komisja budżetowa Sejmu.

Następne posiedzenie komisji dziś dnia 2 stycznia (budżet min. skarbu — ref. p. Rybarski prezes Klubu Narodowego), poczem dnia 4 stycznia budżet prezydjum rady ministrów, a 10-go stycznia budżet MSW.

„Berl. Tageblatt“ o rządzie prof. Bartla.

Berlin, 2. 1. (Radjo.) Omawiając skład osobowy rządu premiera Bartla „Berliner Tageblatt“ w doniesieniu z Warszawy wywodzi, iż pozostanie w gabinecie pułkownika Prystora jest dowodem, że Piłsudski w dążeniu do uzyskania od Sejmu dyktatorskich uprawnień bynajmniej nie jest skłonny do jakichkolwiek ustępstw.

Skład nowego rządu wskazuje, że wytyczne polityki polskiej nie ulegną zmianie a na zewnątrz ma być dowodem przywrócenia jednolitości pokłóconego wewnętrznie obozu rządowego.

Nominacja wojewody Józefskiego, b. członka rządu atamana ukraińskiego Petlury, każe przypuszczać, iż zadaniem młodego ministra spraw wewnętrznych, będzie wznoszenie mostu polsko - ukraińskiej ugody.

rozwoju naszych wewnętrznych stosunków politycznych był ostatni, kilkumiesięczny okres „pułkownikowski“, przyniósł cenne ogromnie ostrzeżenie i naukę. Okazał on, że wyjścia z tego kryzysu nie potrafią odnaleźć ludzie, nawet najbardziej pozbawieni demo - liberalnych skrupułów, jeżeli

Nowe oświadczenie Brianda.

Po premierze francuskim, p. Tardieu, zabrał głos ponownie, podczas wielkiej rozprawy nad polityką zagraniczną Francji, minister spraw zagranicznych Briand, z którego przemówienia warto przytoczyć jeszcze dosłownie ustęp, poświęcony Polsce, którego nie uwzględniły dotychczas sprawozdania agencji telegraficznych. Oto co powiedział Briand: „Ale niechaj nikt nie mówi, że poświęcono Polskę. Francja nie prowadziła nigdy polityki egoistycznej. Ona to właśnie w chwili Locarna walczyła pięćdziesiąt dni, ażeby zapewnić gwarancję bezpieczeństwa Polsce. Czemuż w rzeczywistości gwarancja ta nie była wpisana do traktatu wersalskiego? Tu właśnie istnieje luka. I dziś pragnę ją insynuować temu właśnie, który chciał ją zapłacić. Gdzież jest sprawiedliwość, do której każdy ma prawo“.

Prace parlamentu francuskiego.

Paryż, 1. 1. (Radjo.) Skończona właśnie sesja parlamentu francuskiego odznaczała się pracowitością niezwykłą, choć rozpoczęło ją przesilenie ministerjalne bardzo złożone i wrażliwe.

Szkoda, że nie zdołano uchwalić budżetu, ale przeniesienie końca roku finansowego na dzień 31 marca uchyliło przynajmniej potrzebę uchwalenia budżetu jednomiesięcznego.

Stwierdzić należy, że postawie okazali dużo dobrej woli, to też w ciągu dni ostatnich sesji zdołano uchwalić projekt prawa o uposażeniu urzędników, program marynarki i fortyfikacji wojskowych i zmniejszenia podatku.

Na szczególną uwagę zasługuje dyskusja jeneralna nad budżetem spraw zagranicznych, która przyniosła rządowi wielki sukces w sprawie polityki zagranicznej, skoro znalazło się zaledwie 217 głosów, popierających tezę Franklina - Bouillona, zwalczającego Brianda i gabinet Tardieu.

Rząd więc może spokojnie udać się do Hagii, poparty prawie jednomyślnie przez parlament w przeddzień rokowań ostatecznych.

Połączenie telef. Wielkopolski z Europą.

Poznań, (AW.) 28 bm. wprowadzono komunikację telefoniczną między Poznaniem i Bydgoszczą a Amsterdamem, Groningen, Hagą i Rotterdamem. Oplata za zwykłą trzyminutową rozmowę wynosi 9 fr. 70 cent. (1 fr. — 1,80 zł.)

gwiazdą przewodnią wśród mroków będzie dla nich — ideologia „luzów budżetowych“, albo **niechęć do kontroli przedstawicielstwa narodowego nad wydatkami z funduszy publicznych**. Tylko jasny blask idei narodowej wskaże tu kierunek jedyny, oświeci najdalsze horyzonty.

Nowy szalony orkan na zachodzie

Paryż, 1. 1. (Radjo.) W nocy z soboty na niedzielę nad kanałem La Manche i północną Francją przeszła gwałtowna burza, która wyrządziła wielkie spustoszenia. W Lille dwie osoby idące do kościoła, zostały zabite przez powalone burzą drzewo. W okolicach tego miasta komunikacja kolejowa odbywa się z trudnościami. W Anvin wiatr wyrzucił wóz kolejowy, przyczem czterech pasażerów odniosło rany. W Saint Roger wichura zrzuciła dzwon z wieży kościelnej. Radjostacje przejęły od okrętów na morzu sygnały wzywające pomocy. Burza zniszczyła na wybrzeżach Anglii anteny transatlantycznej stacji radjowej.

Berlin, 1. 1. (Radjo.) Z szeregu miast w Nadrenacji nadchodzą wiadomości o zniszczeniach, które spowodował orkan w ubiegłą niedzielę. W Kolonii wzywano 50 razy pomocy straży ogniowej

Burze we Francji i na Bałkanie.

Rouen, 1. 1. (Radjo.) W Rouen i okolicy srożyła się gwałtowna burza, która wyrządziła wielkie szkody. Wicher połamał znaczne ilości drzew. Wiatr przewrócił również wagon przyczem czterech podróżnych odniosło rany.

Ateny, 1. 1. (Radjo.) Rzeka Struma wystąpiła pila z brzegu i zalała uprawne pola.

Powrót generała Sikorskiego.

Kraków, (AW.) Wczoraj przybył do Krakowa po dłuższym pobycie zagranicą b. premier generał Władysław Sikorski.

Kongres hinduski.

Londyn, 1. 1. (Radjo.) Donoszą z Lahore, że wśród członków narodowego kongresu hinduskiego zarysowały się trzy tendencje. Zwolennicy pierwszej koncepcji są najliczniejsi. Są to stronnicy Ghandiego, którzy dążą do zupełnej niepodległości Indji i do ogłoszenia bojkotu wszelkich instytucji ustawodawczych oraz władz angielskich. Zwolennicy drugiej koncepcji chcą odroczyć ogłoszenie niepodległości na pewien czas celem umożliwienia wszystkim stronnictwom hinduskim zajęcia stanowiska wobec żądań Chandiego. Wreszcie stronnicy najbardziej umiarkowanego kierunku wypowiadają się na nadaniem Indjom statusu dominialnego oraz wzięcia udziału w konferencji londyńskiej, która ma się zebrać w lecie przyszłego roku. Ostatnie posiedzenia kongresu były bardzo burzliwe. Szereg mówców wznosiło okrzyki: „Niech żyje rewolucja! Precz ze sztandarem angielskim, który winien być zastąpiony przez narodowy sztandar niepodległych Indji“.

Londyn, 31. 12. (P. A. T.) Reuter donosi z Madrasu, że Srinivasa Sastri zwolennik porozumienia anglo - indyjskiego wystąpił z propozycją do wszystkich stronnictw, które przyjęły ostatnią deklarację wicekróla Indji i pragną jej całkowitego i niezwłocznego wprowadzenia w życie, połączenia się celem zapewnienia przyszłej konstytucji oparcia na statucie dominjalnym z wszystkimi niezbędnymi zastrzeżeniami dla okresu przejściowego, Sastri wzywa wszystkie organizacje, stojące na tem samym stanowisku, do udziału w przyszłych wspólnych naradach nad sprawą konstytucji. Wezwanie Sastri'ego przyjęto jednomyślnie

Ghandi domaga się zupełnej niepodległości Indji.

Londyn, 1. 1. (Radjo.) W angielskich kołach politycznych panuje wielkie zaniepokojenie w związku z obradami indyjskiego kongresu narodowego i rolą Ghandiego, odrzucającego statut dominjalny i domagającego się zupełnej niepodległości Indji.

W ciągu tego roku oczekiwane są w Indjach brzemienne w skutki wypadki.

Ostateczne wyniki wyborów w Egipcie.

Londyn, (AW.) Ostateczne wyniki wyborów do parlamentu egipskiego, oraz wyborów uzupełniających, wykazały ogromne i bezapelacyjne zwycięstwo nacjonalistów egipskich. Na ogólną sumę 196 mandatów, partja nacjonalistyczna uzyskała 167 mandatów, 26 zaś przypadło niezależnym nacjonalistom, 3 mandaty uzyskali nieoficjalni zwolennicy stronnictwa nacjonalistycznego. Mimo to w Londynie przypuszczają, iż przyszedł rząd Nahas Paszy będzie jednak w dalszym ciągu kontynuował rokowania na podstawie proponowanego traktatu z Anglią, nie odrzucając go zasadniczo.

Powiększenie sieci telegraficznej i telefonicznej.

W następujących agencjach wzgl. urzędach pocztowych nowo-zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną: Wyszonki Kościelne — pow. Wysowie Mazowieckie, Sobków — pow. Jędrzejów Śmiedyn, Soroczy, pow. Kowel, Armatników, pow. Łuck, Pobikry, pow. Bielsk, Kotlice pow. Tomaszów lub Lipnik n. Opatówką pow. Opatów, Ładdek pow. Szupca, Skarbka - Dolina, pow. Iłża, Połowo — pow. Postawy, Łobaczówka, pow. Horochów, Kołaki, pow. Łomża.

W urzędzie pocztowym Zniesienie k. Lwowa — pow. Lwów zaprowadzono służbę telefoniczną.

Wystawa dzieł Wyspiańskiego.

Kraków, (AW.) Muzeum Narodowe w Krakowie urządziło w sali Lamgerowskiej wielką wystawę dzieł Wyspiańskiego, zgromadzonych z poszczególnych zbiorów.

W Dortmundzie zawaliła się podczas burzy konstrukcja żelazo - betonowa nowobudującego się kościoła wysokości 30 metrów. W Monasterze zawalił się komin fabryczny. W Düsseldorfie przerwany był ruch tramwajów. Są ramni.

Paryż, (AW.) W Anvin - Calais szalejący orkan przewrócił wagon kolejowy. 4 osoby odniosły rany. Zerwany dach wagonu wicher przeniósł na odległość 40 mtr. W jednej z miejscowości, w czasie odbywającej się w kościele Mszy, runęła wieża kościelna. Z Lorient donoszą, iż statek angielski „Pouee“ ze strzaskanymi masztami i poważnymi uszkodzeniami błąka się po morzu, wzywając pomocy. Na pokładzie znajduje się 12 ludzi załogi. Według doniesień z Marsylii statek belgijski „Maroc“, w pobliżu Tunisu znajduje się w niebezpieczeństwie.

Brest, 1. 1. (Radjo.) Gwałtowna burza zerwała wiele dachów i powyrwała drzewa z korzeniami.

Kilka statków, doznało uszkodzeń.

Zofja, 1. 1. (Radjo) W czasie rozbicia się statku na morzu zginęło 5 pasażerów i 15 ludzi załogi.

Znieważenie księdza w Grodnie.

Jak podaje wychodzące w Grodnie „Nowe Życie“, ławnik tamtejszego magistratu Leon Mazurkiewicz, członek lewicy PPS. w Grodnie, wykonując czynności nadzorcze przy pewnej budowie kościelnej, najpierw słownie, a następnie czynnie przy świadkach znieważył miejscowego proboszcza i dziekana ks. kanonika Sperskiego. To samo źródło podaje, że obrażony w ten niesłychany sposób kapłan wystąpił na drogę sądową.

Ks. kanonik Sperski należy bowiem do najzasłużniejszych kapłanów naszych, w swoim czasie był więziony i wraz z biskupem wileńskim ks. Hryniewieckim wywieziony w głąb Rosji. W czasie wojny światowej pośpieszył do szeregów polskiej armji ochotniczej gen. Hallera i uzyskał wysokie odznaczenia wojenne.

Niezwykła uchwała sowieckich pisarzy.

Moskwa, (Rps.) Z powodu 50-lecia urodzin Stalina, w Moskwie odbyło się posiedzenie Zw. pisarzy sowieckich. Związek ten wysłał do Stalina depezę hołdowniczą i powziął uchwałę, nadając Stalinowi godność „honorowego pisarza“. Jest to pierwszy przypadek nadania komukolwiek podobnego tytułu w dziejach ludzkości i literatury.

Tragedja uczonego fantasty.

Berlin, 2. 1. (Radjo.) Uczony węgierski profesor Oberth, który w miejscowości Forst nad niemieckim Bałtykiem przygotowywał wystanie pierwszej rakiety w przestrzeni międzyplanetarnej, uległ naruszeniu równowagi umysłowej jako ciężko chory wysiedlony został do Siedmiogrodu skąd pochodzi.

Tragedja uczonego węgierskiego wynikała w następstwie ciemnych machinacji propagandowych niemieckiej wytwórni filmowej „Ufa“ wykorzystującej nazwisko uczonego do reklamowania filmu „Kobieta na księżycu“.

Łudząc uczonego - fantastę obietnica sfinansowania eksperymentu, ostatecznie pozostawiono go spędzającego dnie i noce na bezładnej wydmy piaszczystej, swojemu losowi.

Wyczerpany fizycznie i zawiedziony w swych nadziejach Oberth w szale rozpacz dynamitem wysadził w powietrze wydmy, na której poczynił przygotowania do startu rakiety i po długim błakaniu się nad brzegiem morskim znaleziony został nawpół żywy przez rybaków.

Walka z przemytnikami alkoholu.

Newport (Rhode Island), 1. 1. (Radjo.) Wczoraj rozpoczęto energiczny pościg statków, przemycających wzdłuż wybrzeża Nowej Anglii napoje alkoholowe. Statki strażnicze zajęły u wejścia do portu statek kontra bandzistów „Blackduck“. Statek ten, korzystając z mgły, usiłował umknąć przyczem w czasie starcia trzech członków załogi zginęło, jeden zaś odniosł rany. Załoga dwóch innych statków przemytniczych, zajętych przez statki strażnicze, zbiegła na łodziach. Jeden ze statków przemytniczych, zapisany w rejestrach jako angielski, p. n. „Flor - del - mar“ został spalony.

New Port, 1. 1. (Radjo.) W Rhode Island rozpoczęto onegdaj energiczny pościg statków, przemycających wzdłuż wybrzeża Nowej Anglii napoje alkoholowe. Statki strażnicze zajęły u wejścia do portu statek kontrabandzistów. Statek ten, korzystając z mgły, usiłował umknąć, przyczem w czasie starcia 3 członków jego załogi zginęło a 1 odniosł rany.

Załoga 2 innych statków przemytniczych, zajętych przez statki strażnicze, zbiegła na łodziach

Ostrożnie z nabitą bronią.

Poznań, (AW.) W Świątynie pow. Śrem leśnik Ryszard Heinz, powracając z lasu złożył fuzyj na stole w mieszkaniu, gdzie telefonował. Zajęty przy aparacie, nie zauważył, iż do stołu zbliżył się 4-ro letni Kurt Schwitzek. Padł strzał, skutkiem czego leśnik raniony został w nogę. Z powodu silnego upływu krwi, Heinz w ciągu godziny zmarł.

Zaraza „pauza“ w Berlinie.

Berlin, 2. 1. (Radjo.) W dzielnicy berlińskiej Friedrichsheim zmarła na zawleczoną tutaj zarazę „papuzią“ (psittakosis) 70-letnia kobieta. Jak stwierdziły władze sanitarne, zaraza ta grasuje w Berlinie od miesiąca a pierwszymi ofiarami tajemniczej choroby był stenograf parlamentarny z wydziału prasowego rządu Rzeszy Dr. Fritz Schpecht oraz jego żona.

Ustalona dotychczas liczba śmiertelnych wypadków, przypisywanych nieznannej chorobie, dosięgła siedmiu.

W następstwie przerażających pogłosek obiegających miasto na temat zarazy i ostrzeżeń władz sanitarnych liczni właściciele „papug“ pozbywają się swych ptaków częstokroć w niezwykły sposób, mianowicie wypuszczając je prosto na wolność dusząc sznurkiem itd.

Handlarze egzotycznego ptactwa otrzymują masowo kartonowe pudełka z papugami, przesyłane anonimowo przez właścicieli, pragnących pozbyć się niebezpiecznych ptaków.

Straszliwy wypadek.

Londyn, 1. 1. (Radjo.) Dzisiaj w pobliżu Wimbledonu wydarzył się straszliwy wypadek.

Skutkiem zderzenia samochodu z motocyklem eksplodował w samochodzie rezerwoar z benzyną. W mgnieniu oka cała maszyna stanęła w płomieniach. Znajdujący się w samochodzie porucznik angielskich wojsk lotniczych oraz jego żona na spaliły się żywcem. Motocyklista, który przy zderzeniu upadł na kapę ochronną samochodu, również zginął w płomieniach. Jego towarzysz padł ciężko ranny i dopiero w ostatniej chwili zdolano go ciężko poparzonego, wyratować z pod szczytków obu maszyn.

Wstrząsający dramat rodzinny.

Londyn, 1. 1. (Radjo.) Według doniesień z Ver non w ubiegłym tygodniu rozegrał się tam straszny dramat rodzinny.

Zamieszkały w tej miejscowości farmer Haggard, zastrzelił pięcioro swych dzieci a następnie odebrał sobie życie. Przed dokonaniem tego straszliwego czynu Haggard wywiesił na drzwiach karteczkę z napisem, że cała jego rodzina nie żyje.

Plaga wilków na kresach.

Wilno, (AW.) Na terenie powiatu święciańskiego w ostatnich dniach ukazały się w wielkich ilościach wilki, które w poszukiwaniu zera kładą całymi stadami, sprawiając tem wiele kłopotu oko licznej ludności. Do jednej wsi, położonej w pobliżu lasu, udało się w nocy stado wilków, porwijąc z chlewa 7 owiec. Wilki zadusiły również jednego konia.

Język hebrajski na polskim uniwersytecie.

Wilno, (AW.) Lektorat języka hebrajskiego na wydziale humanistycznym uniwersytetu wileńskiego powierzono dr. Gejgerowi

Eksplodacja granatu.

Wilno, (AW.) W strażnicy Mogilnica na odcinku granicznym Chutory wskutek narazie nieustalonych przyczyn eksplodował granat, którego odłamkami został zraniony jeden z szeregowych Zawadzki. W sprawie zagadkowego wybuchu zostało wszczęte energiczne dochodzenie.

Zainteresowanie Targami Poznańskimi.

Poznań, (AW.) Międzynarodowe Targi Poznańskie w liczbie swoich wystawców prócz szeregu państw, które już zgłosiły swój udział będą posiadały Indo - Chiny, które ostatnio zadeklarowały się w charakterze wystawców.

Odpalony amant zamordował 19-nią dziewczynę.

W dniu 28 grudnia w Piotrkowie wydarzył się tragiczny wypadek, zakończony śmiercią 19-iej Janiny Turmiak.

Do Turmiaków od dłuższego czasu zalecał się niejaki Marjan Węglowski, którego jednak Turmiakówna niezbyt mile przyjmowała. Ostatnio z powodu obdarzania przez Turmiakównę względami innego, Węglowski groził jej, jednakże bez rezultatu.

W dniu 28 grudnia Węglowski, zatrzymał idącą w towarzystwie 20-letniego Stefana Krupały Turmiakównę i po krótkiej sprzeczce, wy dobył rewolwer i oddał w jej kierunku dwa strzały, kładąc dziewczynę trupem na miejscu.

Po dokonaniu zbrodni Węglowski udał się do domu, gdzie po kilku godzinach aresztowano go i osadzono w więzieniu.

Zwłoki zabitej przewieziono do kostnicy miejskiej, gdzie zbadane zostaną przez komisję sądowno - lekarską.

Porwany przez młocarnię.

Poznań, (AW.) W czasie młocki zboża został pochwycony przez pas transmisyjny i rzucony o ziemię dzierzawca Michał Casowski. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu.

Zabity przez pociąg.

Poznań, (AW.) Na stacji kolejowej w Swibie pow. Kęono 35 letni hamulcowy pociągu towarowego Ignacy Pilarski z Biskupic przy wskakiwaniu do będącego w ruchu pociągu wpadł pod pociąg, ponosząc śmierć na miejscu.

Klasztor głuchoniemych zakonnic.

W Kanadzie został założony klasztor głuchoniemych zakonnic, których zadaniem jest opieka nad głuchoniemymi dziećmi.

Klasztor ten posiada już 34 zakonnice.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 2. stycznia 1930 r.

Chojnice

Sylwester w Chojnicach.

Noc sylwestrowa przeszła w Chojnicach poza naturalną wesołością w wzorowym spokoju i porządku O godzinie 11 w nocy zaczęły się gromadzić rozbawione grupki na Rynku, który o godzinie 12-iej był już zapelniony. Wśród wesołych okrzyków i śpiewów oczekiwano uderzenia zegara, zwiastującego koniec roku starego, a zjawienie się Nowego od którego cała Polska oczekuje uzdrowienia stosunków gospodarczych usunięcia klik i koteryj zapanowania ładu, porządku i prawa w Państwie, wywyższenia poniżonej godności Narodu, wzmocnienia dumy narodowej Polskiej, ukruczenia bezczelnej (buty wrogów wewnętrznych i zewnętrznych Narodu i Państwa Polskiego To też składano sobie wzajemnie, znając czy nieznając szczerze życzenia noworoczne, nawoływano do zgody i braterstwa wszystkich prawych Polaków dla dobra Wielkiej Polski

Miasto Chojnice mogą być wzorem dla miast wielkich jak witać należy Nowy Rok

Obchód gwiazdkowy u pomocników fryzjerskich.

W ubiegłą niedzielę urządzono na sali pana Jażdżewskiego obchód gwiazdek dla pomocników fryzjerskich, których zebrało się kilkunastu Przy blasku choinki przemówił do zebranych prezes pan Paweł Krueger w nader serdecznych słowach Następnie odbyło się rozdawanie podarków przez losowa nie i śpiewanie kolend. Wieczór zakończono tańcami w ścisłym towarzyskim kole (d)

Ceny targowe w dniu 31. 12. 1929 r.

Nabiał: funt masła 2,70 — 3,20; mendel jaj 3,50 — 4 zł
Drób: funt tłustej gęsi 1,70 — 1,90; kaczki 1,80 — 2 zł
kura sztuksa 5 — 6 zł; indyk 12 — 14 zł; gołąb 1,30; króliki sztuksa 3 złote

Ryby: funt szcypaka 1,50 zł; lina 1,70 zł; węgorza 2,50 zł; karasia 50 — 80 groszy; Okonka 60 — 90 groszy; marenka 60 — 80 groszy; płotki 60 — 90 groszy; słone śledzie za 1 zł. od 7 — 10 sztuk; niesłone 60 groszy funt; karpia 2,60 zł funt

Warzywo: cebula 25 groszy; kapusta 30 — 50 groszy, marchew 25 groszy

Owoce: funt jabłek 50 — 80 groszy;
Mięso: wołowina 1,40 — 1,60 zł; wieprzowina 1,50 — 1,80 zł; cielęcina 1,20 zł; skopowina 1,30 zł; boczek 1,80 zł; siekane 1,80 zł; słonina 2 zł; smalec 2,80 zł; łój 1,70 zł;

Ziemiaki 1 ctr 4 zł;
Siano: 1 centr. 5 — 7 zł;
Słoma: 1 ctr 3,50 zł;
Drzewo: 1 metr 16 — 18 zł;
Prosięta: para 70 — 100 zł;
Zyto: 1 cetr. 12,50 zł;
Jęczmień: 1 ctr 11,50 zł (d)

Klub Żeglarski w Chojnicach.

urządza w niedzielę 5 stycznia w salach hotelu Engla wielki tradycyjny bal maskowy. Początek balu o godzinie 8 wieczorem Obowiązuje kostjum lub strój balowy Przymus maska na twarzy. Wstęp tylko za zaproszeniami 3 zł Bilety wcześniej do nabycia w firmie Dom Towarowy — J Kondziella Rynek 19.

Z POMORZA

Tuchola. (Pokaz robót ręcznych). Miejscowe Stow. Młodzieży Żeńskiej urządziło ubiegłej niedzieli — pierwszy w swoim rodzaju w naszym mieście — pokaz robót ręcznych. Pokaz udał się doskonale, był obeślany przez 21 druhen oraz 8 pań z poza grona Stow., zaś obywatelstwo licznie go zwiedzało. Komisja złożona z pań: burm. Saganowskiej, Lamparskiej i Sawickiej, udzieliła następującym wystawcom pochwały: pp. Frąckowiakowej, Grabowskiej, J. Górnej, Marii Głazówny, Garskiej, Generalskiej, Kratochwilówny, Petkówny, Pryłówny, Andzi Szulcówny, Ściesińskiej, Wienckowskiej i Weilandówny z Jeleńca. Przy zamknięciu kursu przemawiał dobitnie p. Klugiewicz — jako specjalnie przybyły delegat Związku Młodzieży z Wąbrzeźna.

Cekcyń. pow. tucholski. (Z życia nauczycieli). W sobotę 4 bm. o godz. 2-giej po południu odbędzie się w szkole doroczne walne zebranie, miejscowego Koła Stow. Chrześc. Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.

Świekatowo. pow. świecki. (Założenie Tow. Śpiewu). Z inicjatywy miejscowego organisty p. Oparki, oraz przy pomocy prezesa Tow. Ludowego p. Boćka, jak również miejscowego duszpasterza ks. prob. Hermanna, założono tu ostatnio Tow. Śpiewu, któremu nadano nazwę „Cecylja”. Na zebraniu organizacyjnym przystąpiło odrazu na członków około 50 osób, tak młodzieży żeńskiej i męskiej oraz dorosłych. W skład zarządu zostali wybrani: pp. k. sprob. Hermann — prezes, posejdziciel Andrzej Wloch — zastępca, drogomistrz Składanowski sekretarz, kupiec Meger — skarbnik, organista Oparka — dyrygent, Roman Mroziński — zastępca. Nowo założone Tow. ma jako zadanie pielęgnować nie tylko pieśń kościelną ale także narodową. Tow. tworzy odraun chór mieszany. Nowo założonemu Towarzystwu życzy Redakcja nasza „Szczęść Boże.”

Skarpa. powiat sepolński. (Śmierć pod kołami pociągu.) W trzecie święto Bożego Narodzenia zdarzył się nieszczęśliwy wypadek kucharzowi majątku Skarpa, wł. p. Prądzińskiego.

Kucharz ten usnął w pociągu a ponieważ po obudzeniu się, przypuszczał, że pociąg minął stację Świdwy, wyskoczył z pociągu i dostał się pod koła, które odcięły mu głowę od tułowia. Nieszczęśliwy osierocił 6 dzieci. (1)

Oksywie. powiat morski. (Oksywie w dawnych wiekach). Przewrotny natchwilę kartę dziejów naszego wybrzeża. Morze wdzierało się w głąb ładu, tworząc małe zatoczki. Miejsce gdzie dziś znajduje się Oksywie, tworzyło żyzną wysepkę. Liczne cmentarzyska pogańskie świadczą o gęstem zaludnieniu tego terenu. Mieszkało tam zatem więcej ludzi niż obecnie, gdyż liczba obecnych mieszkańców sięga 700. Oksywie należało kiedyś do sióstr Norbertanek.

Co wyświetla kino „Nowości”?

Kino Nowości wyświetla dziś w czwartek i jutro w piątek największy film świata pt „Życie św Franciszka z Asyżu. Każde zdarzenie ujęte w przepięknych obrazach Akcja przenosi widza do pięknej Umbrji na Wschód i do harem w Medynie Oglądamy obrazy porwijającej piękności, przeżywamy bohaterские wyprawy krzyżowców Uroczystość 700-nej rocznicy wywierają na widzu także bardzo silne wrażenie Obraz wykonany nadzwyczajnym kosztem, przy użyciu olbrzymiego aparatu przedstawia wspaniałe sceny zbiorowe o niezrównanym efekcie dramatem

W piątek o godzinie 3,30 przedstawienie dla dzieci

Zaniemogła.

Na ulicy dworcowej zemdląca pewna starsza kobieta z Męcicą Jak się okazało owa kobieta miała próżny żołądek. (d)

RUCH w TOWARZYSTWACH

Baczność druhny S M P W piątek 3 stycznia o godzinie 8-mej wieczorem zebranie plenarne. Przybycie wszystkich druhen obowiązkowe i konieczne

Sprawie służ!

Zarząd

Towarzystwo Oświaty Silno Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę dnia 5 stycznia 1930 roku o godzinie 9-tej rano po nabożeństwie polskim, na salce pana Janoska O liczny udział uprasza Zarząd

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Męskiej W sobotę dnia 4 stycznia br o godzinie 8-iej wieczorem odbędzie się zebranie zarządu oraz kierowników sekcji w Szkole Powszechnej

Upraszam o przygotowanie sprawozdań rocznych które należy na zebraniu przedłożyć

Gotów!

Prezes.

Powiat

Wiele. powiat chojnicki. (Oszust.) W Brusach powiat chojnicki został przytrzymany Broni sław Kneba z Wiela, który zjawił się do pewnego gospodarza, przedstawiając się za komornika sądowego z Chojnic. Osobnik ów dowiedział się mianowicie o tem, że gospodarz ten ma zaległe zobowiązania, które mają być ściągnięte przez komornika. Gratka jednak mu się nie udała, gdyż gospodarz spostrzegł w porę oszustwo i zawiadomił policję, która pomysłowego oszusta aresztowała. Początkowo Kneba nie chciał wymienić swego prawdziwego nazwiska, lecz podał się za Gawińskiego. Przyciśnięty jednak do muru przyznał się do usiłowanego oszustwa. (d)

Wejherowo. (Zbiegły więzień powrócił). Zbiegły niedawno z aresztu śledczego tutejszego sądu niejaki Halman, który dokonał włamania do magazynu firmy „Ekonomia” i ukrywał się przez kilka dni w lesie, w tych dniach zapewne wskutek zimna, zgłosił się dobrowolnie do aresztu śledczego.

Tczew. (Gwiazdka w Sokole). W piątek dnia 27 grudnia rb. w czerwonej sali-Domu Miejskiego urządziło Tow. gmin. Sokół swój doroczny obchód gwiazdkowy. Sala przepelniona była młodzieżą, drużyna ćwicząca, rodzicami oraz starszymi członkami, jako opiekunami. Udział w gwiazdce brało około 150 młodzieży i drużyny ćwiczącej. Przy pięknie ustrojonej choince oraz zapalonych świeczkach zagał druh prezes Przybyłowski tę uroczystość, poczem odśpiewano kilka kolend, wygłoszono kilka deklamacyj oraz przemówienia imieniem okręgu Sokoła druh Skocki, imieniem zaś — Tow. Wojaków w Tczewie, p. Pardella. Po przełamaniu się opłatkiem nastąpiła wspólna kawa, w międzyczasie zaś „nadjechał” gwiazdor, który obdarzył paczkami młodzież ćwiczącą, oraz wypowiedział starszym członkom uznania za pracę, a słowa gorzkiej prawdy tym, którzy swych obowiązków zaniedbali. Po rozdaniu podarków przez gwiazdora, prezes zamknął uroczystość gwiazdkową Hasłem Czolem! Na zakończenie zaśpiewano „Wszystkie nasze dzienne sprawy”. Po gwiazdce odbył się dla starszych członków wieczorek taneczny, na którym przy humorystycznych występach drh. Popka zabawiono się kilka godzin w dobrej harmonji. Uroczystość gwiazdkową upełniły swym występem Tow. śpiewu „Lutnia wykonywując kilka utworów.

Prokowo. pow. kartuski. (Utonął na ślizgawce). W niedzielę, dnia 29 bm. pomiędzy godziną 14 a 15 utonął podczas ślizgania na tutejszym jeziorze 13-letni Leon Dawidowski, uczeń 1-iej klasy gimnazjum kartuskiego. Razem z nim było na ślizgawce jeszcze kilku chłopców, którzy z powodu załamania się lodu wpadli również do wody, lecz zdołali się oprzeć rękoma o lód i tak długo utrzymać się, aż nadeszła pomoc. Leon Dawidowski dostał się pod lód i utonął. Zwłoki jego wylowiono z wody nad wieczorem. Niech ten straszny wypadek będzie ostrzeżeniem dla innych!

Nowemiasto. (Nowy autobus na linii Nowemiasto — Lubawa). Od poniedziałku, dnia 30-go bm., kursuje na linii Nowemiasto — Lubawa nowy 24-ro osobowy autobus marki „Chevrolet”, wyposażony w ogrzewanie oraz inne nowe zdobycze techniczne, odpowiadające wszelkim wymaganiom i przepisom wojewódzkim. Właścicielami nowego autobusu są pp. Ptaszyński i Jurkiewicz z Lubawy. Rozkład jazdy zostanie podany w najbliższych dniach w gazecie.

Nowemu przedsiębiorstwu „Szczęść Boże”!

Kęsowo. pow. tucholski. (W przededniu wielkiej imprezy). W święto Trzech Króli, 6 bm. odbędzie się na sali p. Majewskiego zabawa zimowa miejscowego Tow. Powst. i Wojaków, połączona z przedstawieniem dziatwy szkolnej.

Gdańsk. (Prymicje księdza - Polaka). W zeszłym tygodniu odbyły się tu prymicje neopresbitera ks. Józefa Miszewskiego z Lubawy, bratanka ks. profesora Miszewskiego, prezesa Gminy poljskiej. Uroczyste to nabożeństwo odprawił neopresbiter w kapliczce gimnazjalnej w asystencji ks. neopresbitera Kręckiego i ks. Kuena przy udziale licznych wiernych oraz księży profesora Miszewskiego i Rogaczewskiego.

— (Utonęli w Nogacie). Maksymilian Smulewicz i Józef Goldański, obywatele polscy, zamieszkałi w Gdańsku, wybrali się w nocy na 24 bm. do Prus Wschodnich. Nie udali się drogą zwykłą, lecz przez Zeyer i drogą zakazaną przez Nogat. Lód jednakże jeszcze nie był dość mocny i obaj utonęli. Na drugi dzień spostrzeżono na lodzie kapelusze obu przymarzłe do lodu. poczem obu topielców wydobyto. Poprzedniego wieczora wltowarzystwie jeszcze trzeciego mężczyzny, wobec czego przypuszczają, że i trzeci towarzysz utonął.

— (Śmierć dwóch braci pod lodem). Na Nogatcie pod Blumstein załamał się lód pod 12-letnim Koenigiem. Widząc to jego 13-letni brat, pospieszył tonącemu na pomoc, jednakże lód załamał się i pod nim. Obaj chłopcy utonęli.

NA SZEROKIM ŚWIECIE.

Wywóz złota z Ameryki.

Jak donosi paryska „Information” w jednym tylko tygodniu ub. miesiąca eksport złota z Ameryki osiągnął ogółem wartość 11,212 tys. dolarów, z czego wysłano do Szwajcarii złota na 5,010 tys. dol., do Polski na 5,002 tys. dol., do Francji na 1,000 tys. dol., do Meksyku na 150 tys. dol. i do Niemiec na 50 tys. dol.

Jest to do pewnego stopnia następstwem odpływu kapitałów ze Stanów Zjednoczonych, których, jak obliczają — Europa zabrała dotychczas w olbrzymiej kwocie 27 miliardów dolarów.

Według dotychczasowych obliczeń, produkcja złota w roku bieżącym okazała się mniejszą od zeszłorocznej. Francja korzysta z każdej sposobności, powiększając stale swój zapas kruszcu. W pierwszych 9 miesiącach r. b. rezerwy złota Banku Francji wzrosły, gdy jednocześnie rezerwy amerykańskich banków federalnych poczęły się zmniejszać. W listopadzie zaś po raz pierwszy eksport złota z Ameryki wykazał przewyżkę nad importem w wysokości 22,4 milj. dol.

Niezwykłe jezioro.

Niedawno odkryto w górach Uralskich nieznanne dotąd jezioro o niezwykłych właściwościach. Posiada ono mianowicie większą głębokość, niż szerokość lub długość, gdyż przy 122 metrach szerokości i 215 długości, głębokość od 150 do 236 metrów. Jezioro to nie ma żadnego dopływu i posiada wodę źródlaną, ciepłota której jest o siedemnaście stopni wyższa, niż ciepłota powietrza.

Doświadczenia rolnika w przysłowiach

Nowy Rok pogodny,
Zbiór będzie dorodny.
Na Nowy Rok jasno
I w gumnach będzie ciasno.
Gdy Nowy Rok mglisty,
Jeść ci będą zboże glisty
Kiedy Nowy Rok nastaje, styczeń dobrze mrozi.
Gospodarz łuczynka łupie i drwa z lasu zwozi
Nowy Rok — nie patrz w bok
(czyli pogódźcie się wzajemnie)
Jako pierwszy, drugi cmi,
Takie sierpnia września dni
Jak Makary (2) pogodny,
Wrzesień będzie chłodny.
Gdy Trzy Króle pogodą obdarzą,
Nie zasypiaj ranków gospodarza
Na Trzech Króli,
Každy się do pieca tuli.
Królowie pod szope
Dnia na kurzą stopę
Od Trzech Króli
Będą mrozy do Gertruli.
Święta Agnieszka (21)
Wypuszcza skowronka z mieszka
Święta Agnieszka — zagrzeje kamyszka.
Na święty Wincenty (22)
Szczypie mroz w pięty
Kiedy Paweł się nawraca (25)
Zima nawspak się obraca.
Na nawrócenie św. Pawła
Połowa zimy przepadała
Styczeń — do pieca się przyczyń
Gdy w styczniu deszcz leje,
Zle robi nadzieje
Kiedy w styczniu rośnie trawa,
Licha w lato jest postawa.
Gdy w styczniu niebo grzmotem głosi,
Na Wschodzie ludzi śmierć w tym roku kosi
Kiedy styczeń najostrejszy,
Tedy roczek najplodniejszy
Gdy w styczniu deszcze leją
Nie ciesz się wielką nadzieją.
Gdy w styczniu pszczołka z ula wylatuje
Nie bardzo dobry rok nam obiecuje.
Kto się w styczniu rodzi
Godzina mu nie szkodzi.
Styczeń — zima śniegi ściela,
Rolnik pracy ma niewiele
Dla dobrych zyczeń
Starczy cały styczeń.
Ciepła izba szczytem zyczeń —
I tak mija jakoś styczeń.

10% udzielam na wszelkie artykuły **10%**
od 1—31. 1 30. za gotówkę 10% rabatu.

Dom Bławatów, Jan Rudnik

Młyńska 6.

Wyciąg skargi.

W sprawie zamężnej Leokadii Koschnik z Skorze wa pow. Kartuzy, powódki zastąpionej przez adwokata Behnkego w Chojnicach, przeciw jej mężowi Antonie mu Koschnikowi zamieszkałemu w Północnej Ameryce 1720 North Rockwell Str. Chicago II. pozwany o rozwód wniosła powódka skargę do tutejszego Sądu Okręgo wego o rozwód z wnioskiem.

1) małżeństwo stron zawarte przed Urzędem Stanu Cywilnego w Kościerzynie dnia 27. maja 1919 r. rozwiązać z winy pozwanego.

2) pozwanemu nałożyć koszty sporu.

Pozwany złośliwie opuścił powódkę i 2 dzieci w roku 1923 i udał się w niewiadomym kierunku.

Później pisał z Ameryki dwa lub trzy listy pod podanym adresem w skardze lecz potem nie dał o sobie znaku życia.

Zawiadomieniem Polskiego Generalnego Konsulatu w Chicago z dnia 15. kwietnia 1929 r., stwierdzono, że pozwany wyprowadził się z podanego adresu w skardze nie podając nowego.

Wobec tego domaga się powódka rozwodu po myśli § 1568 k.o.

Powódka zapożywa niniejszem pozwanego do ustnej rozprawy przed Wydziałem Cywilnym Sądu Okręgowego w Chojnicach na dzień 8. lutego 1930 r. o godzinie 9 pokój 55 z wezwaniem o przybranie sobie adwokata dopuszczonego do wykonania zawodu adwokackiego przed Sądami b. dzielnicy pruskiej.

Wyciąg skargi ogłasza się celem publicznego doręczenia. 2937

Chojnice, dnia 17. grudnia 1929 r.

Sąd Okręgowy — Wydział Cywilny.

Walter Heyn

mistrz malarski

CHOJNICE, pl. Jagielloński 6

wykonuje wszelkie

prace malarskie — jak i malowanie powozów.

Wielki wybór:

tapet bord i listew
od 85 groszy

od zwyczajnego do wykwintnego gatunku.

Mydła toaletowe

Nadzwyczaj wielki wybór. Wyroby znanych pierwszorzędných fabryk tak krajowych jak i zagranicznych. W użyciu oszczędne i udelikatniające cerę po najniższych cenach poleca

BRACIA HUBERT

właśc. Juljan Hubert

Drogerja — Perfumerja

CHOJNICE (Pom.) Gdańska 18

Rok zał. 1894

Telefon 219.

Proszę zwrócić uwagę na okna wystwne.

KINO NOWOSC

We czwartek i piątek 2 i 3 bm. o godz. 8.15

Największe arcydzieło filmowe ostatnich lat!

Zycie św. Franciszka z Assyżu

Przedstawione prześlicznie i z taką historyczną wiernością, że budzi podziw dla sztuki kinematograficznej. Każde zdarzenie ujęte w przepięknych obrazach **Akce przenosi nas do pięknej Umbrji na Wschód i do harem w Medynie.** Oglądamy obrazy porywającej piękności, przeżywamy bohater-skie wyprawy krzyżowców. Uroczystość 700 letniej rocznicy śmierci św. Franciszka osiągnęła szczyt w tym filmie, który na wszystkich robi silne wrażenie.

Ceny miejsc zwykłe!

Ceny miejsc zwykłe!

Specjalne przedstawienie dla dzieci i młodzieży: w piątek o g. 3.30

August Müller, Chojnice

Najstarszy i największy skład jubilerski na miejscu.

Artykuły złote i srebrne
najmodniejsze nowości w biżuterji.

Zegarki damskie i męskie
najlepsze marki po wszel-
kich cenach. Artykuły po-
darun. nikielowe mosiężne
i posrebrzane.

Obączki ślubne, art. op-
tyczne sztuce alpakowe,
posrebrzane i czysto sre-
brne. Bogaty wybór krysz-
tałów białych i kolorowych

Reparacje, wprowadzanie brylantów oraz rytownictwo wykonuje się akuracnie.

Donoszę niniejszem Szanownemu Oby-
watelstwu miasta Chojnic i okolicy, że
z dniem 1 stycznia b. r. otworzyłem
przy ul. Człuchowskiej 31
najbardziej nowoczesnie urządzonej

piekarnię

połączoną z wypiekami naj-
wyborniejszych ciastek.

Licząc na poparcie całego Obywatel-
stwa naszego grodu, zapewniam, że jakość
towaru i obsługa będzie zawsze zado-
walniająca. 42

Władysław Królikowski.

Czytajcie i rozpowszechniajcie
„Dziennik Pomorski”

Najserdeczniejsze życzenia
w 24

Nowym Roku

składam mojej Szan. Kli-
enteli i znajomym

Józef Majdański.

Dośięgu Roku

Szan. Klienteli i znajomym
zyczy 35

D. Grzywacz

Jakto ?!

Pan nie abonuje jesz-
cze „Wielkiej polskiej
ilustracji”? 2898
To źle!

Niechaj Pan zaraz
zażąda bezpłatnego
egzemplarza okazowe-
go od Admin. w Po-
znanju, św. Marcin 70.

Licytacja przymusowa

W sobotę 4. bm. o godz.
8 w Czyczkowach w oberży
p. Jazdzewskiego

1 bryczkę

1 wagę decymalną.

Licytacja się odbędzie.

Winkowski

Kom. sąd. Chojnice 41

Wykwintne manicure 1 zł.

Dworcowa 72.
Krakowska.

Zgubiłem

numer od samochodu
50.920 **Sobczak, Konar-
zynny.** Znalazca zechce
oddać takowy u p. Jasnocha
lub w Konarzynie. 32

Poszukuję od 1. 4. 30 r.

dojarza

z szarwarkiem
do 50 krów. 2920

Majątność

Szlach. Nowacekiew.

Młodszej 36

dziewczyny

poszukuje się.
Młyńska 17 II. p.

Dzielna doświadczonej

pokojo wa

z dobrymi świadectwami
może się natychmiast zgło-
sić. Zgłośz do eksp. Dzien.
Pomorskiego.

Pos ukuję od 1. 1. r. 03

Służącej.

Węsierski

restauracja, Batoiego 1.